

VREDNOTA RAZŠIRJENEGA MIŠLJENJA IN ŠIRJENJE MENTALNEGA PROSTORA

Prof. dr. Matjaž Jager

Veliki filozof razsvetljenstva Immanuel Kant je bil prepričan, da je za bolj kvalitetno presojo v javnih zadevah potrebna sposobnost, da se dvignemo nad subjektivne, zasebne pogoje sodbe in s tem povezani egoistični lastni interes. Takšno prizadevanje za reprezentativnejšo, pravičnejšo, bolj objektivno sodbo omogoča naša sposobnost, ki jo je poimenoval razširjeno mišljenje.

Ključni element razširjenega mišljenja je naša sposobnost vstopati v čevlje drugih, se vživljati v druge. Z vživljanjem v to, kako lahko na neko vprašanje gleda nekdo drug, širimo svoj mentalni prostor, svoj mentalni okvir v okviru katerega sodimo v javnih, političnih zadevah.

Eden učinkovitejših načinov vživljanja v druge je lahko tudi branje leposlovja. Ob branju zgodb se odpravimo na neke vrste potovanje, vstopamo v čevlje najrazličnejših likov in spoznavamo najrazličnejše kulture našega planeta. Spoznavamo, kako smo si v vsakodnevem življenju pravzaprav podobni, druge prepoznavamo kot sebi enake.

Po drugi strani pa je nezmožnost vživljanja, nezmožnost vstopanja v čevlje drugih lahko vir največjega zla v politiki.

Kratka biografija

Prof. dr. Matjaž Jager je diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani. Po pravosodni praksi in opravljenem pravosodnem izpitu je postal mladi raziskovalec na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, kjer je iz prava doktoriral leta 1999. Še pred tem je leta 1994 prejel Ron Brown štipendijo za podiplomski študij v ZDA in tam končal magistrski študij prava (LL.M.). Leta 2016 je uspešno končal tudi magistrski študij filozofije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Kot raziskovalec na Inštitutu za kriminologijo pri Pravni fakulteti je bil leta 2009 izvoljen v naziv znanstveni svetnik, od leta 2004 do danes je direktor tega inštituta. Na Pravni fakulteti v Ljubljani je na doktorskem študiju sonosilec štirih predmetov, kot raziskovalec in predavatelj gostuje tudi v tujini. V letih 2009-2014 je bil redni gostujoči profesor na Pravni fakulteti Univerze v Luxembourg. Njegove domače in tuje znanstvene objave segajo na širše področje kriminologije in filozofije kazenskega prava in kriminologije. Je član uredniškega odbora in recenzent več domačih in mednarodnih znanstvenih revij.